

**UCHWAŁA NR XXXII/264/2021
RADY MIEJSKIEJ W PACZKOWIE**

z dnia 29 kwietnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2021 dla Gminy Paczków”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, zm.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1378) oraz art. 6 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218, zm.: Dz. U. 2020 poz. 956) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2021 dla Gminy Paczków stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Paczków.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Paczkowie

Wiesław Jan Barabasz

Załącznik do uchwały Nr XXXII/264/2021
Rady Miejskiej w Paczkowie
z dnia 29 kwietnia 2021 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY
PACZKÓW
NA ROK 2021**

Paczków 2021

Spis treści:

- I. Wstęp.
- II. Akty prawa krajowego i miejscowego.
- III. Adresaci i realizatorzy Programu.
- IV. Diagnoza obecnej sytuacji w Gminie Paczków.
- V. Założenia i cele Programu.
- VI. Kierunki działań.
- VII. Przewidywane efekty realizacji Programu.
- VIII. Sposób monitorowania i sprawozdawczości.
- IX. Instytucje, w których może być udzielona pomoc ofiarom przemocy.
- X. Źródła finansowania.

I. Wstęp

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Kwalifikuje się ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Pojęcie przemocy w rodzinie obejmuje wszelkie odłamy złego traktowania tych członków rodziny, którzy nie są w stanie skutecznie się bronić. Według Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2020. 218 t.j.) przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się działanie spowodowane umyślnie, ukierunkowane na członka rodziny. Osoby doświadczające przemocy narażone są na niebezpieczeństwo utraty zdrowia bądź nawet życia. Są narażone na cierpienie i szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym. Terminem „przemoc w rodzinie” określa się także fizyczne, psychiczne i seksualne maltretowanie lub zaniedbywanie dziecka, osób starszych, przemoc między rodzeństwem, maltretowanie rodziców przez dzieci.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna – zamierzone działanie człowieka, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie sobie ofiary,
- siły są nierówne – jedna strona ma przewagę nad drugą – ofiara słabsza – sprawca silniejszy,
- narusza prawa i dobra osobiste, tzn. wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary do nietykalności fizycznej, godności, szacunku,
- powoduje cierpienia i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawianie ją życia.
2. **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do pojęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszenie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Cykle przemocy:

1. **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,
2. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych.
3. **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Uwzględnione w Programie założenia oraz kierunki działań zostały wypracowane w oparciu o współpracę i doświadczenie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz innych podmiotów, realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, biorących czynny udział w opracowaniu niniejszego dokumentu.

Należy podkreślić, że współczesna rodzina zagrożona wieloma problemami w coraz większym stopniu może liczyć na system wsparcia instytucjonalnego. Profesjonalizm podejścia przedstawicieli służb społecznych zawiera się w zintegrowanym podejściu do całej rodziny. Najbardziej skuteczną formą pomocy jest współpraca służb w ramach pracy wspomnianych już Zespołów Interdyscyplinarnych. Chodzi o taką wymianę informacji, metod i sposobów pomocy, aby wypracowana strategia pomocy odnosiła się do:

- poprawnej diagnozy rodziny, a więc rozpoznania problemu głównego oraz problemów współwystępujących, diagnoza rodziny powinna powstać na podstawie informacji uzyskanej od wszystkich zaangażowanych podmiotów;
- wpływu zdiagnozowanych problemów na poszczególnych członków rodziny;
- opracowania odpowiedniego planu pomocy w oparciu o przyjęte standardy:
 - w przypadku przemocy priorytetowe powinno być zatrzymanie przemocy, a następnie podjęcie dalszych kroków przewidzianych planem pomocy, np. podjęcie udziału w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, leczenie uzależnienia,

- rozpoznanie problemów poszczególnych członków rodziny i zaproponowanie indywidualnych planów pomocy,
- monitorowanie efektów podejmowanych działań;
- prowadzenia oddziaływań ograniczających powielanie niekorzystnych zachowań, wzorców przez członków rodziny objętej pomocą w związku z przemocą w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Paczków ma charakter długofalowy, ponieważ jest kontynuacją poprzedniego. Działania Programu są przewidziane na rok 2021. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

II. Akty prawa krajowego i miejscowego:

- 1.** Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) Rozdział drugi pt. „Wolność, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją,
- 2.** Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2020 poz. 218 t.j.)
- 3.** Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011r. Nr 209, poz. 1245).
- 4.** Zarządzenie Nr 252/2020 Burmistrza Gminy Paczków z dnia 10.06.2020 r. w sprawie powołania zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 5.** Uchwała Nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (Monitor Polski 2021 poz. 235) – opublikowano 05 III 2021 r.

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu

o procedurę „Niebieskie Karty” od sierpnia 2010 r. nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów, o których wyżej mowa realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 lipiec 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmią:

1. **Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie** są realizowane przez organy samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

2. Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zgodnie z art. 9a Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zespół interdyscyplinarny powołuje Burmistrz Gminy. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia *ośrodek pomocy społecznej*.

III. Adresaci i realizatorzy Programu

Program skierowany jest do:

1. Mieszkańców Gminy Paczków, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
2. Osób doświadczających przemocy w rodzinie,
3. Osób stosujących przemoc w rodzinie,
4. Świadków przemocy w rodzinie,
5. Służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizatorami Programu są: służby, instytucje, organizacje pozarządowe - podmioty realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Paczków, w tym w szczególności Zespół Interdyscyplinarny w skład, którego wchodzi przedstawiciele:

- 1)** Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Paczkowie
- 2)** Ośrodka Pomocy Społecznej w Paczkowie
- 3)** Komisariatu Policji w Paczkowie
- 4)** Sądu Rejonowego w Nysie, kurator sądowy
- 5)** Wydziału Oświaty Urzędu Miejskiego w Paczkowie
- 6)** Organizacji pozarządowej
- 7)** Przedstawiciele Przychodni Niepublicznych z terenu Gminy Paczków

IV. Diagnoza obecnej sytuacji w Gminie Paczków.

Rodzina jest naturalnym środowiskiem życia człowieka. W rodzinie człowiek się rodzi, wychowuje, kształci, dorośnie i tworzy własną przyszłość. Nie zawsze jednak dom rodzinny jest miejscem pełnym ciepła, miłości i bezpieczeństwa. Problem przemocy w rodzinie występuje we wszystkich społeczeństwach i kręgach kulturowych. Rodziny, w których dochodzi do krzywdzenia najbliższych najczęściej skrzętnie ukrywają swój problem, a do przemocy dochodzi za szczelnie zamkniętymi drzwiami domów i mieszkań. Wiele osób

doświadcza przemocy latami, skrywając rozmiar doznawanej krzywdy. Stosowanie przemocy stanowi zwarty system zachowań sprawcy wobec ofiary, mający na celu całkowite jej podporządkowanie. Przemoc stanowi sposób utrzymania dominacji, kontroli, wyeliminowania suwerenności drugiego człowieka.

Przemoc w rodzinie postrzegana jest jako wstydlivy element życia małżeńskiego i rodzinnego, zło konieczne. W ocenie społecznej zjawisko to uznane jest za naganne, ale jednocześnie jako niepiętnowane i niewymagające interwencji z zewnątrz.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Gmina Paczków leży w **południowo-zachodniej części województwa opolskiego, w powiecie nyskim**, na niezwykle popularnym podsudeckim szlaku wiodącym z Nysy do Kłodzka. Jest to gmina miejsko - wiejska w skład której wchodzi 12 sołectw: Dziewiętlice, Frydrychów, Gościce, Kamienica, Kozielno, Lisie Kąty, Stary Paczków, Ścibórz, Trzeboszowice, Ujeździec, Unikowice, Wilamowa.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Gmina Paczków liczyła 11 986 mieszkańców, w tym: kobiet 6 115 i mężczyzn 5 871.

W 2020 r. z różnych form świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej w Paczkowie skorzystało łącznie 460 środowisk, tj. 873 osób w rodzinach.

Z analizy danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w latach 2018 – 2020 wzrosła liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w postaci przydzielenia asystenta rodziny. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej. W Ośrodku zatrudnionych jest dwóch asystentów rodziny, współpracujących z rodzinami, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny

	w 2018 r.	w 2019 r.	w 2020 r.
Liczba asystentów rodzin	2	2	2
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	26	26	30
w tym liczba dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny	60	58	55

Źródło: OPS w Paczkowie

Osoby korzystające ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej często są pojmowane przez pryzmat różnych dysfunkcji.

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny - są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy w sytuacji w której:

1. jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu,
2. występuje problemem wykorzystywania seksualnego czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
3. jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
4. jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna),
5. występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Podając rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, trzeba zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, jak rozwój cywilizacyjny. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne). Coraz bardziej widoczne są różnice pomiędzy bogatymi a biednymi. Najbardziej przez ten stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione "same sobie" podejmują działania dewiacyjne, które prowadzą do niedostosowania społecznego.

Pracownicy socjalni i asystenci rodziny Ośrodka Pomocy Społecznej w Paczkowie w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

Przyczyny ubiegania się o oświadczenia z pomocy społecznej.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach		
	2018	2019	2020
Ubóstwo	198	165	156
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	15	17	16
Potrzeba ochrony macierzyństwa	26	23	21
W tym wielodzietności	16	15	14
bezrobocie	135	123	141
niepełnosprawność	99	86	83
Długotrwała i ciężka choroba	146	133	139
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego -ogółem	32	26	29
W tym: rodziny niepełne	17	15	17
rodziny wielodzietne	6	5	6
Przemoc w rodzinie	5	4	3
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	1
Alkoholizm	29	26	22
Narkomania	3	3	4
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	7	5
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0
Zdarzenia losowe	2	3	4
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Źródło: OPS w Paczkowie

Kolejnym Problemem na terenie Gminy Paczków jest zjawisko przemocy w rodzinie. Aby udzielić wsparcia rodzinom dotkniętym przemocą działa Zespół Interdyscyplinarny składający się z grupy specjalistów z różnych dziedzin, których zadaniem jest integrowanie i koordynowanie prac i zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rodziny objęte procedurą „Niebieskiej Karty”

Lp.		2018	2019	2020
1	Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieska Karta”			
	Liczba rodzin	31	16	9
	Liczba dzieci w tych rodzinach	23	20	10

Źródło: OPS w Paczkowie

	Liczba wszystkich mieszkańców gminy	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba rodzin w których założono NK
2018	12 161	437	31
2019	12 229	458	15
2020	11 986	460	9

Źródło: OPS w Paczkowie

Analizując powyższą tabelę można stwierdzić, że zachowania przemocowe w gminie Paczków maleją. Widać duży spadek rodzin z założoną „Niebieską Kartą”. Biorąc pod uwagę kolejne lata obserwuje się zmniejszenie liczby wszczętych procedur co wskazywać może, że służby powołane do przeciwdziałania przemocy w rodzinie posiadają większą wiedzę, są bardziej przygotowane merytorycznie do prawidłowej oceny sytuacji i wszczynają procedurę przede wszystkim w uzasadnionych przypadkach. Patrząc na strukturę rodzin w 9 rodzinach, w których w roku 2020 założono procedurę NK było 30 osób, natomiast z 15 rodzin, w których założono procedurę NK w 2019 roku, a podejmowane działania były na przełomie 2019/2020 roku było również 9 o łącznej liczbie osób w rodzinach 33. W związku z tym działaniami ZI i grup roboczych objętych w 2020 roku było 63 rodziny o łącznej liczbie osób w rodzinie wynoszącej 63 osoby. W stosunku do liczby mieszkańców Gminy Paczków, osoby dotknięte przemocą w rodzinie w 2020 r. stanowiły 0,52%.

Istnieją jednak nadal problemy w zakresie przeciwdziałania przemocy w gminie i w pomocy ofiarom. Problemy diagnozowane są na podstawie rozmów z ofiarami przemocy oraz z obserwacji i analiz członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. **Do najważniejszych problemów należą :**

1. Zwiększająca się liczba osób potrzebujących wsparcia psychologicznego;
2. Brak psychologa, który uczestniczyłby w pracach grup roboczych w godzinach pracy OPS;
3. Brak bazy lokalowej na terenie Gminy, tak aby choćby w sposób interwencyjny oddzielić ofiarę od sprawcy; (gmina ma możliwość umieszczenia ofiary przemocy domowej wraz z dziećmi w ośrodkach interwencji kryzysowej w Opolu lub Kędzierzynie – Koźlu, jednak duży problem stanowi „wrywanie „ dzieci ze środowiska – szkoły, przedszkola, a także ofiary, zwłaszcza gdy pracuje, na okres kilku miesięcy)
4. Długi okres rozstrzygania spraw w Sądzie;
5. Niski poziom świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie i jej konsekwencji, wynikająca bierność i tolerancja społeczna dla tego zjawiska oraz nadal funkcjonujące stereotypy na temat przemocy;
6. Nadal niski poziom wiedzy społecznej na temat istniejącego zaplecza i możliwości uzyskania pomocy. Koncentracja na przemocy pomiędzy dorosłymi, a niedostateczne zauważanie przemocy wobec dzieci oraz osób starszych i niepełnosprawnych;
7. Niedostateczna wiedza o wzajemnych kompetencjach, możliwościach, obowiązkach i zapleczu instytucji „pomagających”. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych zbyt mało uczestniczą w szkoleniach dotyczących przemocy i pomocy ofiarom, przez co często pozostają bezradni w trudnych przypadkach jakie występują wśród naszych rodzin;
8. Trudności w zapleczu lokalowym w OPS do prowadzenia grup roboczych, tak aby zapewnić osobom poszanowanie prywatności i sprawne funkcjonowanie pracy grup roboczych (obecnie prace grup odbywają się w Klubie Integracji Społecznej).

V. Założenia i cele Programu.

W oparciu o własne dane statystyczne z realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz na podstawie analiz dokonywanych przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych i samych osób dotkniętych tym problemem, opracowany został Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Paczków na rok 2021. Program jest kontynuacją zadań realizowanych w latach poprzednich, a jednocześnie formą systematycznego udoskonalania jakości działań profilaktycznych na rzecz lokalnej społeczności.

W celu zwiększenia skuteczności prowadzonych oddziaływań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia skali tego zjawiska w gminie

Paczków, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, określono podstawowe obszary oddziaływań:

- 1) edukacja oraz informowanie dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie
- 2) edukacja skierowana dla przedstawicieli służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 3) podniesienie poziomu świadomości społecznej oraz uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie
- 4) podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy, zapewnienie pomocy psychologa
- 5) promowanie modeli rodziny wolnej od przemocy
- 6) wzmacnianie działań skierowanych dla osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez motywowanie do wzięcia udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

Celem głównym Programu jest:

Zwiększenie skuteczności prowadzonych oddziaływań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Paczków.

Cele szczegółowe Programu to:

CEL 1: Zwiększenie poziomu kompetencji i skuteczności działań przedstawicieli służb i instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez szkolenia

CEL 2: Zwiększenie skuteczności oddziaływań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

CEL 3: Poszerzenie oferty pomocowej oraz różnorodnych form wsparcia skierowanych do rodzin, w których występuje przemoc w rodzinie i zagrożonych problemem przemocy.

CEL 4: Zwiększenie skuteczności oddziaływań prowadzonych wobec osób stosujących przemoc, w tym kierowanie do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

VI. Kierunki działań Programu:

Cel 1: : Zwiększenie poziomu kompetencji i skuteczności działań przedstawicieli służb i instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez szkolenia.

Kierunki działań:

1.1 Współdziałanie instytucji w zakresie budowy spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Paczków,
- b) Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy, monitorowanie procedury NK
- c) Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach
- d) Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań
- e) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym
- f) Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie
- g) Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

1.2. Udział w szkoleniach osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

1.3. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie w formie, m.in. superwizji, grup wsparcia, poradnictwa i wsparcia psychologicznego.

Realizatorzy zadania:

Instytucje realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Paczków - Zespół Interdyscyplinarny, grupy robocze

Cel 2: Zwiększenie skuteczności oddziaływań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

2.1. Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców gminy Paczków na temat zjawiska przemocy w rodzinie, poprzez prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, opisują mechanizmy przemocy w rodzinie, promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie kar cielesnych

wobec dzieci, promują postawy społecznej odpowiedzialności za zgłaszanie aktów przemocy.

2.2 Rozpowszechnianie oraz poprawa jakości oddziaływań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez:

- a) opracowanie i realizację programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) działania promujące prawidłowe metody wychowawcze w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- c) rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (ulotki, plakaty itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie
- d) dostarczanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadania:

Instytucje realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Paczków.

CEL 3: Poszerzenie oferty pomocowej oraz różnorodnych form wsparcia skierowanych do rodzin, w których występuje przemoc w rodzinie i zagrożonych problemem przemocy.

Kierunki działań:

3.1. Rozpowszechnianie oferty pomocowej oraz informacji w zakresie możliwości i form udzielanej pomocy, poprzez:

- a) upowszechnienie materiałów edukacyjnych dla osób zagrożonych doświadczaniem przemocy w rodzinie,
- b) uzupełnienie i aktualizowanie strony internetowej w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz oferty pomocowej,
- c) upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy: medycznej, psychologicznej, socjalnej i prawnej.
- d) rozpowszechnianie telefonów zaufania: „Pomarańczowa Linia”, „Niebieska Linia”, Aplikacji „Parasol”, Aplikacji „Moja Komenda”, prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy (procedura Niebieskiej Karty)

- e) zwiększona ochrona i pomoc rodzinom, gdzie występuje przemoc, poprzez poradnictwo i wsparcie psychologiczne.

3.2. Prowadzenie działań interwencyjnych, skutecznych form pomocy wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie:

- a) specjalistyczna pomoc psychologiczna dla osób doświadczających przemocy, mających trudności wychowawcze z dziećmi.
- b) wprowadzenie do rodzin z dziećmi szczególnie zagrożonych przemocą asystenta rodziny
- c) zapewnienie pomocy finansowej, usługowej, rzeczowej oraz innej umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie rodzin

Realizatorzy zadania:

Instytucje realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Paczków.

CEL 4: Zwiększenie skuteczności oddziaływań prowadzonych wobec osób stosujących przemoc, w tym kierowanie do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Kierunki działań:

4.1. Kierowanie sprawców przemocy do programów korekcyjno – edukacyjnych

- a) udzielanie informacji na temat programów dla sprawców przemocy
- b) monitorowanie sytuacji rodzin osób objętych programami,

4.2. Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- a) kierowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych osoby stosujące przemoc i nadużywające alkoholu.
- b) kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Nysie w sprawie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu związku z nadużywaniem alkoholu.

4.3. Izolowanie sprawców od ofiar (np. izba wytrzeźwień)

Realizatorzy zadania:

Instytucje realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Paczków.

VII. Przewidywane efekty realizacji Programu

Przewidziane Programem działania przyczynią się do:

- zmniejszenia skali problemu przemocy w rodzinie w gminie Paczków
- zwiększenia skuteczności działań prowadzonych przez podmioty realizujące Program,
- zwiększenia poziomu kompetencji służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Paczków,
- zwiększenia świadomości mieszkańców gminy Paczków czym jest problem przemocy w rodzinie oraz jak mu zapobiegać i jak reagować,
- zmniejszenia liczby rodzin, w których następuje powielanie negatywnych zachowań oraz wzorców dotyczących problemu przemocy w rodzinie,
- stworzenia wystarczającej i profesjonalnej oferty pomocowej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- stworzenia skutecznego systemu kierowania osób stosujących przemoc w rodzinie do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- zwiększania liczby osób stosujących przemoc w rodzinie, które po odbyciu programu korekcyjno-edukacyjnego powstrzymują się od stosowania przemocy.

VII. Sposób monitorowania i sprawozdawczości.

Osoby odpowiedzialne za realizację Programu będą cały czas monitorować problem. Jeżeli uzyskane informacje będą podstawą do zmiany niektórych założeń Programu, albo poszerzenia go o dodatkowe działania, wówczas należy zmodyfikować Program. Wszelkie zmiany w Programie będą konsultowane oraz modyfikowane na posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.

Sprawozdanie z realizacji Programu zostanie utworzone corocznie przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego i przedstawione Radzie Miejskiej wraz ze sprawozdaniem z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej.

IX. Instytucje, w których może być udzielona pomoc ofiarom przemocy:

➤ Na terenie gminy i powiatu

Lp.	Jednostka	Miejscowość	Kontakt	Jaka pomoc jest oferowana
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Paczków, ul. Wojska Polskiego 32A	77 431 62 09	Pomoc finansowa, praca socjalna, pomoc prawna dla osób dotkniętych przestępstwem
2.	Komisariat Policji w Paczkowie	Paczków, ul. Mickiewicza 11	47 863 57 25	Pomoc interwencyjna
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych/Gminne Centrum Profilaktyki Alkoholowej/ punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie	Paczków, ul. Słowackiego 4	77 431 79 68	Pomoc psychologiczna, pomoc terapeutyczna
4.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nysie	Nysa, ul. Słowiańska 17	77 448 26 10	Pomoc psychologiczna, terapeutyczna, specjalistyczna związana z przemocą w rodzinie oraz przemocą seksualną dla ofiar i sprawców przemocy, pomoc prawna
5.	Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonych Przestępstwem	Otmuchów, ul. Rynek 38	885 655 027 885 655 012	Pomoc prawna, wsparcie psychologiczne, wsparcie materialne, pomoc w zakresie zdobycia kwalifikacji zawodowych

X. Źródła finansowania

Działania ujęte w programie będą finansowane ze środków własnych.